

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1971

Vyhlásené: 20.10.1971 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1972 do: 14.10.1990

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**102**

**ZÁKON**

z 8. októbra 1971

**o ochrane štátneho tajomstva**

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

**§ 1**

**Úvodné ustanovenie**

Tento zákon upravuje ochranu štátneho tajomstva, vymedzuje spôsob jeho určenia i ochrany pred vyzradením a zneužitím proti spoločenskému a štátnemu zriadeniu Československej socialistickej republiky a jej záujmom. Základné zásady tohto zákona platia primerane aj pre úpravu ochrany hospodárskeho a služobného tajomstva.

**PRVÁ ČASŤ**

**ŠTÁTNE TAJOMSTVO**

**Predmet štátneho tajomstva**

**§ 2**

(1) Štátnym tajomstvom sa rozumie všetko, čo v dôležitom záujme Československej socialistickej republiky, najmä v politickom, vojenskom alebo hospodárskom záujme má zostať utajené pred nepovolanou osobou.

(2) Základné skutočnosti tvoriace predmet štátneho tajomstva ustanovuje vláda Československej socialistickej republiky.

**§ 3**

(1) V súlade so základnými skutočnosťami, ktoré sú predmetom štátneho tajomstva (§ 2 ods. 2) vydáva a dopĺňa minister vnútra Československej socialistickej republiky zoznamy skutočností tvoriacich predmet štátneho tajomstva pre jednotlivé odbory alebo odvetvia.

(2) Na spracovaní zoznamov uvedených v predchádzajúcom odseku a ich dopĺňaní sa zúčastňujú príslušné federálne a republikové ústredné orgány a organizácie. Pred vydaním, prípadne pred ich zmenou sú zoznamy za účelom vzájomnej koordinácie prerokúvané v Komisii pre ochranu štátneho tajomstva (§ 8).

(3) Zoznamy uvedené v odseku 1 sú jednotné a platia na celom území Československej socialistickej republiky; pracovníci orgánov a organizácií môžu do nich nazerať na Federálnom ministerstve vnútra a na príslušných federálnych a republikových ministerstvách a ústredných

orgánoch. Nazerať však nemožno do zoznamov z odboru Federálneho ministerstva vnútra a Federálneho ministerstva národnej obrany.

## **DRUHÁ ČASŤ** **OCHRANA ŠTÁTNEHO TAJOMSTVA**

### **Zodpovednosť za ochranu štátneho tajomstva**

#### **§ 4**

Za ochranu štátneho tajomstva v orgánoch a organizáciách (ďalej len „organizácie“) zodpovedajú ich vedúci, ktorí sú najmä povinní vytvárať vhodné podmienky na zabezpečenie ochrany štátneho tajomstva, dbať na dodržiavanie predpisov na to vydaných a vyvodzovať príslušné závery a opatrenia z ich porušenia.

#### **§ 5**

Ak sa akokoľvek so štátnym tajomstvom oboznámi osoba, ktorá na styk s ním nebola určená (§ 9), je povinná urobiť všetko, aby toto tajomstvo nebolo zneužitú; najmä je povinná zachovávať mlčanlivosť o tomto štátnom tajomstve, a ak ide o predmety obsahujúce štátne tajomstvo, odovzdať ich bez odkladu najbližšiemu útvaru, prípadne príslušníkovi Zboru národnej bezpečnosti alebo inému štátnemu orgánu.

#### **§ 6**

##### **Zvláštne oddelenia**

(1) Ochranu štátneho tajomstva v organizáciách zabezpečujú podľa príslušných predpisov a pokynov vedúcich organizácii zvláštne oddelenia alebo odbory, ktoré sú samostatnými útvarmi, podriadenými priamo vedúcemu organizácie.

(2) Zvláštne oddelenia alebo odbory sa zriaďujú na federálnych a republikových ministerstvách a ostatných ústredných orgánoch a v zariadeniach na obranu vlasti, uvedených v ustanovení § 17 písm. c).

(3) V ústredných orgánoch a v zariadeniach na obranu vlasti uvedených v odseku 2, kde by vzhľadom na rozsah utajovaných skutočností a počet pracovníkov bolo zriadenie zvláštneho oddelenia alebo odboru nehospodárne, môže vedúci rozhodnúť, že ochranu štátneho tajomstva bude zabezpečovať poverený pracovník.

(4) V organizácii, kde nie je zvláštne oddelenie alebo odbor zriadený, zabezpečuje ochranu štátneho tajomstva jej vedúci alebo ním poverený pracovník.

#### **§ 7**

##### **Úlohy Federálneho ministerstva vnútra**

Federálne ministerstvo vnútra plní pri ochrane štátneho tajomstva tieto úlohy:

- a) vydáva potrebné metodické pokyny alebo smernice na zabezpečenie jednotnej ochrany štátneho tajomstva na území Československej socialistickej republiky,
- b) poskytuje odbornú pomoc vedúcim organizácií, prípadne zvláštnym oddeleniam alebo odborom a hromadným oznamovacím prostriedkom pri plnení ich úloh súvisiacich s ochranou štátneho tajomstva,
- c) kontroluje dodržiavanie predpisov vydaných na ochranu štátneho tajomstva a odporúča príslušným organizáciám opatrenia na uskutočnenie nápravy.

**§ 8****Komisia na ochranu štátneho tajomstva**

(1) Koordináciu opatrení na ochranu štátneho tajomstva zabezpečuje komisia na ochranu štátneho tajomstva; komisia je pomocným orgánom ministra vnútra Československej socialistickej republiky.

(2) Zloženie komisie ustanovuje vláda Československej socialistickej republiky.

**TRETIA ČASŤ****POVINNOSTI ORGANIZÁCIÍ A OSÔB PRI OCHRANE ŠTÁTNEHO TAJOMSTVA****Určovanie osôb pre styk so štátnym tajomstvom****§ 9**

(1) So štátnym tajomstvom sa môže oboznamovať len osoba, ktorá spĺňa určené predpoklady a je na to osobitne určená vedúcim organizácie (ďalej len „určená osoba“).

(2) Určenou osobou môže byť československý štátny občan, ktorý

- a) je oddaný socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu a
- b) svojimi charakterovými a osobnými vlastnosťami poskytuje záruku, že štátne tajomstvo nebude ohrozené.

(3) Organizácia je povinná si vyžiadať pred určením osoby pre styk so štátnym tajomstvom vyjadrenie Federálneho ministerstva vnútra, prípadne príslušného útvaru Zboru národnej bezpečnosti o tejto osobe.

(4) Organizácia je povinná sledovať, či určená osoba spĺňa určené predpoklady; ak zistí, že už určeným predpokladom nevyhovuje, je povinná urobiť ihneď potrebné opatrenia.

**§ 10**

Cudzinec a osoba bez štátnej príslušnosti sa môže oboznamovať so štátnym tajomstvom len v súvislosti s prípravou, uzavieraním a plnením medzinárodných zmlúv a dohôd; v ostatných prípadoch len so súhlasom Federálneho ministerstva vnútra.

**Povinnosti organizácie****§ 11**

(1) Organizácia je povinná zabezpečiť, aby určená osoba bola oboznámená s povinnosťami a obmedzeniami podľa tohto zákona a v rozsahu zastávaného pracovného miesta (funkcie) aj s ostatnými predpismi upravujúcimi ochranu štátneho tajomstva včítane príslušných zoznamov skutočností tvoriacich predmet štátneho tajomstva.

(2) O oboznámení podľa predchádzajúceho odseku sa vyhotoví písomný záznam, ktorý určená osoba vlastnoručne podpíše; záznam sa založí do osobného (kádrového) spisu určenej osoby.

**§ 12**

(1) Organizácia je povinná viesť evidenciu určených osôb, ktoré sú v nej v pracovnom (služobnom) pomere alebo s ňou uzavreli dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, a to ešte tri roky po skončení tohto pomeru.

(2) Ak určená osoba žiada o povolenie cesty do zahraničia, je organizácia, v ktorej je táto osoba v pracovnom (služobnom) pomere alebo s ktorou uzavrela dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, povinná vo svojom vyjadrení pre orgány pasov a víz vždy uviesť, že ide o osobu určenú na styk so štátnym tajomstvom, a k žiadosti o povolenie cesty zaujať svoje stanovisko.

### **Povinnosti určených osôb**

#### **§ 13**

Určená osoba je povinná urobiť všetko, aby sa štátne tajomstvo nestalo známym nepovolanej osobe. Najmä je povinná

- a) zachovávať mlčanlivosť o štátnom tajomstve, s ktorým prichádza do styku pri výkone funkcie (práce), a to aj po skončení pracovného (služobného) pomeru,
- b) starať sa, aby materiály obsahujúce štátne tajomstvo boli pri doprave a úschove zabezpečované podľa predpisov na to vydaných,
- c) dbať, aby nedochádzalo k vyzradeniu štátneho tajomstva technickými prostriedkami (telefón, telegraf, ďalekopis a pod.).

#### **§ 14**

(1) Určená osoba môže naviazať súkromný styk s organizáciou cudzieho štátu, medzinárodnou organizáciou alebo s cudzincom len so súhlasom vedúceho organizácie alebo ním splnomocneného orgánu.

(2) Ak došlo k naviazaniu súkromného styku s organizáciou cudzieho štátu, s medzinárodnou organizáciou alebo s cudzincom bez toho, že bolo možné vyžiadať naň predchádzajúci súhlas, je určená osoba povinná tento styk dodatočne ohlásiť a na jeho prípadné pokračovanie si vyžiadať súhlas; určená osoba dodatočne nehlási súkromný styk s cudzou organizáciou alebo s cudzincom, ku ktorému došlo náhodne a obsah ktorého je z hľadiska ochrany štátneho tajomstva úplne nezávadný.

(3) Povinnosť uložená v odsekoch 1 a 2 sa nevzťahuje na styk so štátnymi príslušníkmi a organizáciami štátov Rady vzájomnej hospodárskej pomoci.

#### **§ 15**

(1) Určenej osobe nie je dovolené tri roky odo dňa, keď sa prestala oboznamovať so štátnym tajomstvom trvale opustiť (vysťahovať sa) Československú socialistickú republiku.

(2) Určenej osobe sa môže odoprieť vydanie cestovných dokladov ešte po dobu troch rokov odo dňa, keď sa prestala oboznamovať so štátnym tajomstvom.

(3) Vo výnimočných prípadoch môže Federálne ministerstvo vnútra vysloviť súhlas s trvalým opustením (vysťahovaním) aj pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 1.

#### **§ 16**

### **Oslobodzovanie od mlčanlivosti**

(1) Ak sa treba určenej osoby v konaní pred štátnym orgánom opýtať na skutočnosti tvoriace predmet štátneho tajomstva, možno ju na žiadosť tohto orgánu oslobodiť od mlčanlivosti. O oslobodení od mlčanlivosti a jeho rozsahu rozhoduje vedúci organizácie, v ktorej bola táto osoba na styk so štátnym tajomstvom určená.

(2) Vedúci organizácie odoprie oslobodenie od mlčanlivosti podľa odseku 1, ak by tým bola štátu spôsobená vážna škoda.

(3) Predchádzajúcimi odsekmi nie je dotknuté ustanovenie Trestného poriadku a ďalších predpisov.

#### **ŠTVRTÁ ČASŤ**

### **OCHRANA ŠTÁTNEHO TAJOMSTVA V ZARIADENIACH NA OBRANU VLASTI**

#### **§ 17**

##### **Zariadenia na obranu vlasti**

Zariadenia na obranu vlasti (ďalej len „zariadenia“) tvoria:

- a) objekty, zariadenia, priestory a bojová technika ozbrojených síl,
- b) objekty a zariadenia Federálneho ministerstva vnútra, ministerstiev vnútra Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a Zboru národnej bezpečnosti, ktoré určia príslušní ministri vnútra (§ 18 ods. 2),
- c) výrobné a opravárenské podniky, vedeckovýskumné a vývojové pracoviská a iné zvláštne objekty slúžiace na zabezpečenie obranyschopnosti štátu.

#### **§ 18**

##### **Zoznam zariadení**

(1) Minister vnútra Československej socialistickej republiky po dohode s ministrom národnej obrany Československej socialistickej republiky vyhotovuje a dopĺňa zoznam zariadení podľa § 17 písm. c). Podklady na jeho vyhotovenie poskytujú príslušné federálne a republikové ústredné orgány a organizácie.

(2) V pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra a ministerstiev vnútra Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky ustanovujú tieto orgány v konkrétnych prípadoch samy, čo je zariadením.

(3) Okruh osôb, ktoré smú nazerať do zoznamu vyhotoveného podľa odseku 1, určuje minister vnútra Československej socialistickej republiky po dohode s ministrom národnej obrany Československej socialistickej republiky.

#### **§ 19**

##### **Vstup do zariadení**

(1) Na vstup do zariadenia treba osobitné povolenie, ktoré vydáva vedúci (veliteľ) zariadenia.

(2) Ak nie je medzinárodnou zmluvou alebo dohodou ustanovené ináč, je cudzincovi a osobe bez štátnej príslušnosti vstup do zariadení zakázaný.

(3) V dôležitom štátnom záujme môže Federálne ministerstvo vnútra po dohode s Federálnym ministerstvom národnej obrany a príslušným federálnym alebo republikovým ministerstvom povoliť výnimku zo zákazu uvedeného v odseku 2.

#### **§ 20**

##### **Pracovný pomer v zariadení**

(1) Vedúci organizácie je zodpovedný za to, že organizácia uzaviera pracovné zmluvy a dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru na prácu v zariadeniach len s osobami, ktoré

spĺňajú predpoklady ustanovené týmto zákonom pre určenie na styk so štátnym tajomstvom (§ 9 ods. 2).

(2) S cudzincom alebo s osobou bez štátnej príslušnosti môže organizácia pre prácu v zariadení uzavrieť pracovnú zmluvu alebo dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru na základe medzinárodnej zmluvy alebo dohody a výnimočne aj so súhlasom Federálneho ministerstva vnútra po dohode s Federálnym ministerstvom národnej obrany; pre zariadenia podľa § 17 písm. b) udeľuje súhlas Federálne ministerstvo vnútra.

## **PIATA ČASŤ**

### **FOTOGRAFOVANIE A FILMOVANIE**

#### **§ 21**

#### **Zákaz fotografovania a filmovania**

(1) Na území Československej socialistickej republiky je zakázané fotografovať, filmovať, zakresľovať alebo ináč zaznamenávať

- a) zariadenia (§ 17), s výnimkou verejne označených správnych budov a budov škôl v pôsobnosti Federálneho ministerstva národnej obrany a objektov a zariadení Federálneho ministerstva vnútra, ministerstiev vnútra Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a Zboru národnej bezpečnosti, ktoré sú verejne označené,
- b) v hraničnom pásme,
- c) z lietadiel a balónov,
- d) objekty a priestory označené tabuľkou „Zákaz fotografovania“; o umiestnení tabuľky rozhoduje orgán, ktorý objekt alebo priestor spravuje.

(2) Výnimku zo zákazu uvedeného v odseku 1 povoľuje na účely verejného spravodajstva alebo z iného osobitného zreteľa hodného dôvodu

- a) Federálne ministerstvo národnej obrany, Federálne ministerstvo vnútra a ministerstvá vnútra Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky, ak ide o zariadenia spadajúce do ich pôsobnosti,
- b) Federálne ministerstvo vnútra alebo orgán ním poverený, ak ide o hraničné pásmo,
- c) Federálne ministerstvo vnútra po dohode s Federálnym ministerstvom národnej obrany alebo orgány nimi poverené, ak ide o fotografovanie, filmovanie, zakresľovanie a iné zaznamenávanie z lietadiel a balónov; pri fotografovaní, filmovaní, zakresľovaní a inom zaznamenávaní z civilných lietadiel povoľuje výnimku Federálne ministerstvo národnej obrany po dohode s federálnymi ministerstvami vnútra a dopravy,
- d) orgán, ktorý umiestnil tabuľku „Zákaz fotografovania“ [§ 21 ods. 1 písm. d)].

## **ŠIESTA ČASŤ**

### **OSOBITNÉ PROSTRIEDKY OCHRANY ŠTÁTNEHO TAJOMSTVA**

#### **§ 22**

#### **Šifrová služba**

(1) Šifrová služba ako prostriedok ochrany štátneho tajomstva je na území Československej socialistickej republiky jednotne upravená a vykonávaná.

(2) Šifrovú službu v Československej socialistickej republike riadi, kontroluje a za jej činnosť zodpovedá Federálne ministerstvo vnútra.

**SIEDMA ČASŤ**  
**OCHRANA HOSPODÁRSKEHO A SLUŽOBNÉHO TAJOMSTVA**

**§ 23**

(1) Hospodárskym tajomstvom sa rozumie všetko, čo je dôležité pre hospodársku činnosť a vo všeobecnom záujme má zostať utajené pred nepovolanou osobou.

(2) Služobným tajomstvom sa rozumie dôležitá skutočnosť, ktorá súvisí s činnosťou národného výboru, súdu, ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru alebo iného štátneho orgánu, štátnej hospodárskej, družstevnej alebo spoločenskej organizácie a vo všeobecnom záujme má zostať utajená pred nepovolanou osobou.

(3) Vláda Československej socialistickej republiky ustanoví bližšiu úpravu ochrany hospodárskeho a služobného tajomstva v medziach základných zásad upravených týmto zákonom a určí oprávnenia a úlohy Federálneho ministerstva vnútra pri tejto ochrane.

**ÔSMA ČASŤ**

**§ 24**

**Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1972.

**Svoboda v. r.**

**Dr. Hanes v. r.**

**Dr. Štrougal v. r.**

